

เล่าเรื่อง
นารายณ์สิบปาง

ผู้เขียน : จุฑารัตน์ (มาลัย)

คำนำสำนักพิมพ์

“อวตาร” คือการที่เทพแบ่งภาคมาเกิดในโลกมนุษย์

ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ลัทธิไวษณพ มีความเชื่อเกี่ยวกับการอวตารว่า เมื่อโลกถึงคราวเสื่อม พระนารายณ์จะอวตารมาปราบยุคเข็ญเสียทีหนึ่ง เชื่อกันว่าความจริงแล้วอวตารของพระนารายณ์มีมากมายแต่ที่สำคัญมี ๑๐ ปาง โดยผ่านไปแล้ว ๙ ปาง

ความเชื่อเรื่องการอวตารแพร่หลายออกไปในรูปแบบต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ในประเทศไทยมีหนังสือ ลิลิตนารายณ์สิบปาง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ และยังมีหนังสือเล่มอื่น ๆ ที่เล่าเรื่องแต่ละปางโดยเฉพาะแยกย่อยออกไปอีก

หนังสือ เล่าเรื่องนารายณ์สิบปาง ในมือท่านผู้อ่านเล่มนี้ จุฑารัตน์ (มาลัย) ได้นำเรื่องนารายณ์สิบปางจากที่ต่าง ๆ มารวบรวมและ

เรียบเรียงใหม่ให้อ่านง่ายขึ้น รวมถึงมีการตั้งข้อ
สังเกต เปรียบเทียบความต่างของต้นฉบับหลาย
ต้นฉบับให้อ่านได้ทราบ โดยใช้แกนหลักจาก
เรื่อง ลิลิตนารายณ์สิบปาง ที่กล่าวถึงไปข้างต้น

นอกจากผู้อ่านจะได้รับทราบคติความเชื่อ
ทางพราหมณ์-ฮินดูแล้ว หวังว่าหนังสือเล่มนี้อาจ
ช่วยกระตุ้นความสนใจ ให้อยากลองไปสืบค้น
วรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนารายณ์สิบ
ปาง เป็นการอนุรักษ์และต่อชีวิตวรรณคดีเก่าแก่
ให้ยืนยาวต่อไปได้

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

คำนำผู้เขียน

ความเชื่อทางวรรณคดีคติพราหมณ์ นับถือว่าพระวิษณุหรือพระนารายณ์ได้อวตารลงมาปราบยุคเข็ญแล้ว ๙ ปาง และจะมีอีกปางหนึ่งมาอวตารในอนาคตกาลข้างหน้า เรียกวรรณคดีเรื่องนี้ว่า นารายณ์สิบปาง

มีความเชื่อไว้ในแต่ละปางของการอวตารของพระนารายณ์นั้นมีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือเหล่านมนุษย์และเทวดา อย่างเช่นทางพราหมณ์ถือว่า “พระพุทธรเจ้า” ก็เป็นอวตารปางหนึ่งของพระนารายณ์แต่มีความเห็นแยกออกเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายหนึ่งว่า ปางที่อวตารมาเป็นพระพุทธรเจ้านั้น เพื่อแยกคนที่ไม่มั่นคงต่อศาสนาพราหมณ์ออกมา เพื่อให้พราหมณ์บริสุทธิ์ อีกฝ่ายหนึ่งว่าที่อวตารมาเป็นพระพุทธรเจ้าเพื่อปราบพราหมณ์

ที่ยโสโอหังและช่วยวรรณะชั้นต่ำให้มีความหวัง
มีปัญญา และบรรลุธรรมได้อย่างชั้นสูง

ไม่ว่าจะอย่างไร การได้อ่าน เล่าเรื่อง
นารายณ์สิบปาง จะช่วยให้ผู้อ่านได้มองโลก
อย่างมีความหวัง เพราะยังเหลือปางที่สิบที่จะมา
ช่วยกู้โลกอยู่

ขอให้ท่านผู้อ่านมีความสุขกับการอ่าน เล่า
เรื่องนารายณ์สิบปาง มาก ๆ นะคะ

จุฑารัตน์ (มาลัย)

สารบัญ

เกริ่นนำ .

ปางที่ ๑ มัตสยาวตาร

ปางที่ ๒ กุรมาวตาร

ปางที่ ๓ วราหาวตาร

ปางที่ ๔ นรสิงหาวตาร

ปางที่ ๕ วามनावตาร

ปางที่ ๖ ประสูริมาวตาร

ปางที่ ๗ รามจันทราวตาร

ปางที่ ๘ กฤษณาวตาร

ปางที่ ๙ พุทธาวตาร

ปางที่ ๑๐ กัลกยาวตาร

เกริ่นนำ

ในศาสนาพราหมณ์มีพระผู้เป็นเจ้าสูงสุด ๓ พระองค์ คือ

๑. พระพรหมา ผู้สร้าง

๒. พระนารายณ์ หรือ พระวิษณุ ผู้รักษา

๓. พระศิวะ หรือ พระอิศวร ผู้ทำลาย

ในจำนวนทั้งสามพระองค์นี้ พระนารายณ์ ได้อวตารลงมาเกิดเพื่อรักษาไว้ซึ่งโลกและ สวรรค์เป็นจำนวน ๙ ปาง และปางที่ ๑๐ จะ อวตารมาในอนาคตกาล

ปางที่ ๑

มัตสยาวตาร

คัมภีร์ภควัตปุราณะเล่าว่า เมื่อเวลาสิ้นปีทมะ
ก็ปีมาถึง พระพรหมผู้ทรงสร้างสรรค์สิ่งก็ทรง
เหนื่อยล้า ใคร่นอนหลับพักผ่อนเพราะได้เข้าสู่
พรหมราตรี (กลางคืนของพระพรหม) แล้ว และ
เมื่อพระพรหมหลับไหล ไตรโลก (สามโลก มี
โลกมนุษย์ สวรรค์ และบาดาล) ก็เริ่มสลายตัว
กลายเป็นมหาสมุทรใหญ่

ขณะนั้นมีอสูรตนหนึ่งเป็นราชาทานพชื่อ
หัยครีพ (สังฆะอสูร) อาศัยอยู่ในมหาสมุทร ได้
ผุดขึ้นมาพบพระพรหมที่กำลังนอนหลับเข้า
เห็นกระแสพระเวทหลั่งไหลออกจากโอษฐ์
พระพรหม หัยครีพจึงรองรับพระเวทไว้ แล้วรีบ
ดำนํ้ากลับไปยังที่อยู่ของตน

แต่การกระทำในครั้งนี้ของหัยครีพได้ล่วงรู้ถึงพระนารายณ์พระองค์ทรงหวังจะช่วยให้คนและสัตว์ได้อยู่อย่างสงบสุข จึงอวตารเป็นปลาเล็ก ๆ เรียกว่า “สะพะริ” วายน้ำคอยทำอยู่

ในเวลาเดียวกันนั้นที่แคว้นทระวิระ มีท้าวสัตยพรต (ไว้วสวัต) โอรสของพระสุริยาทิตย์ (วิสวัต) เป็นกษัตริย์ปกครอง ท้าวเธอทรงเคารพบูชาพระนารายณ์ และบำเพ็ญตบะฉานด้วยการเสวยแต่น้ำเป็นอาหาร ทรงมุ่งมั่นในทางธรรมละเว้นการโลภีย

วันหนึ่งท้าวสัตยพรตไปยังริมฝั่งแม่น้ำกฤตะมาลาเพื่อล้างบาปขณะที่วกน้ำขึ้นมากก็ทรงเห็นปลาสะพะริตัวเล็กกระจิดริดติดขึ้นมาในกอบพระหัตถ์ จึงทรงปล่อยปลานั้นขึ้นนั้นกลับลงน้ำแต่แล้วก็ทรงได้ยินปลานั้นกล่าวทูลเป็นภาษาคณว

จุมพลกษัตริโ

ฉันใด

พระยอมเมตตาปวง

สัตว์แล

จึงจะปล่อยข้าไปในน่าน น่านอ
ข้าอ่อนคงต้องแพ พ่ายเขา

ท้าวสตัยพรตได้ยืนดั่งนั้นก็ซ่อนปลาน้อยเอา
ใส่หม้อน้ำเลี้ยงไว้แต่เพียงชั่วข้ามคืนปลาน้อยก็
โตคับหม้อ ปลาอวตารจึงทูลท้าวสตัยพรตว่าขอ
ที่อยู่ใหม่ที่กว้างกว่านี้ ท้าวสตัยพรตก็ซ่อนปลา
สระริไปใส่ในอ่างน้ำใบใหญ่ แต่เพียงเวลา
ผ่านไปห้าสิบนาที่ปลาก็โตเต็มอ่าง แล้วปลาพระ
นารายณ์ก็ได้ทูลขอที่อยู่ใหม่อีกครั้ง

ท้าวสตัยพรตจึงนำปลาไปปล่อยลงสระใหญ่
แต่ไม่นานนักปลาก็โตติดขอบสระ แล้วทูลขอที่
อยู่ใหม่อีกหน

เสียงดังสนั่นจา ปลาทูล
อาพระผู้ทรงธรรม เทียงแท้
สระที่นเรนทรสุร ให้อยู่

บ่มีพอเพื่อแม่

ว่ายน

จอมคนจงโปรดข้า

อีกครา

ให้ذنุ่ได้มี

ที่กว้าง

เพื่อว่ายแหวกในธา

ราเล่น

เปนสุขสนุกบ้าง

เถิดหนอ

พอได้ฟังคำขอร้องของปลาอวตาร ท้าวสตัย
พรตก็ทรงสั่งให้เหล่าเสนาช่วยกันช้อนปลานำ
ไปปล่อยลงทะเลสาบที่วัดโดยรอบได้ร้อยโยชน์
แต่ภายในวันเดียวปลาก็โตเต็มทะเลสาบ ท้าว
สตัยพรตก็ไม่ย่อท้อ ทรงสั่งให้นำปลาพระ
นารายณ์ไปปล่อยยังมหาสมุทร ปลาพระ
นารายณ์ก็ทำที่ตัดพ้อว่า

แล้วมีวาทะพอ

ราชา

อัสมุตสาคร

นี้ไซ้

มีนาคและเหรา

เที่ยวท่อง

สามารถพิชิตได้	สุดชีวิต
อ้าวีระราชเจ้า	ทรงศร
ขึ้นชื่อว่าเมตตา	เล็ดล้ำ
ทิ้งข้าณสาคร	ณบัดนี้ฤา
พหุภัยในน้ำ	มากมี ยิ่งนาฯ

แต่คราวนี้ท้าวสัตยพรตไม่หลงกลปลา
อวตารอีก เพราะทรงนึกเอะใจว่าปลานี้คงเป็น
พระนารายณ์อวตารมาเป็นแน่ จึงทูลถามว่าเหตุ
ใดพระองค์จึงมาปรากฏในรูปปลาเช่นนี้

ปลาพระนารายณ์ตอบว่าอวตารมาครั้งนี้ก็
เพื่อช่วยกู้โลกไว้ และว่านับแต่นี้อีกเจ็ดวันจะ
เกิดอุทกภัย (น้ำท่วม) ทั่วสามโลก พระองค์จะส่ง
เรือลำใหญ่มารับ ให้ท้าวสัตยพรตเก็บต้นยา
พืชพันธุ์ต่าง ๆ และสัตว์ชนิดละคู่พร้อมทั้งเชิญ
พระฤาษีทั้งเจ็ดตน (สัปตะฤาษี หรืออีกนัยหนึ่ง
เรียกว่า “ประชาบดี” เป็นมานะสาบุตรของ

พระพรหมา โดยพระพรหมาให้กำเนิดด้วยการ
นึก ในคัมภีร์ ศตปถพราหมณะ ระบุนามไว้คือ ๑.
โคดม ๒. ภรัทวาช ๓. วิศวามิตร ๔. ชมัทคณี ๕. ว
ลิสฐ ๖. กัศยป ๗. อัตริ ส่วนในมหาภารตะ ระบุว่า
เป็น ๑. มะรีจิ ๒. อัตริ ๓. อังคีส ๔. ปุละหะ ๕. กระ
ตุ ๖. ปุัสตยะ ๗. วลิสฐ ในวาโยปุราณะ เต็ม
“ภฤคุ” เข้าอีกตนหนึ่ง แต่ยังคงเรียกว่าสัปตะ
ฤาษี ในวิษณุปุราณะ เต็ม “ภฤคุ” กับ “ทักษะ”
อีกสองตน และเรียกว่า “พรหมฤาษี” ทั้งเก้า)
และพาเหล่าบริวารลงสู่เรือลำนั้น

เมื่อเห็นเรือสิ้นคลอนเพราะถูกพายุ พระ
นารายณ์ในร่างปลาสะณะริก็จะว่ายมาหา ให้
ท้าวสัตยพรตจับนาคน้ำมา ปลายหนึ่งผูกหัวเรือ
อีกปลายหนึ่งผูกกับหางของปลา แล้วพระองค์
จะจูงเรือให้ปลอดภัยตลอดพรหมราตรี ตรัส
เสร็จปลาอวตารก็หายตัวไป

ครั้นถึงกำหนดก็เกิดอุทกภัยใหญ่ขึ้น น้ำใน
มหาสมุทรสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แถมฝนยัง

ตกหนักชนิดไม่ลืมหลืมตาอีก สายน้ำท่วมเจิ่ง
นองไปทั่ว

...สุดสายตาแลไป บ่มีได้เห็นดิน ปัดพินทั่ว
ไป มิได้มีที่แห่ง บางแห่งลึกลายวา...

สถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้สัตว์โลกทั้ง
หลายปั่นป่วนวุ่นวายกับการหนีตาย

...นานาสัตว์สยดสยอง ทั้งผองก็ตริตรู ขึ้นสู่
โขดเขาเนิน ปีนเขาเขินหนีไป หวังให้พ้นอุทก
บ้างก็ตกภูผา กายากลิ่งลงน้ำ เहरาซ้ำคร่าห
ไป...

...สัตว์บนดอนสท้าน คลานเข้าหาที่ร่ม ทั้ง
กลัวจมทเล กลัวฝนเทถูกหนาว อกรายุร้ายทั่ว
กัน เมื่อนั้นสัตว์นานา หากกลัวกันเองไม่ ต่างตน
ไฟหนีพ้น กระแสชลฉฉาว กวางดาวนอนแนบ
สิงห์ เสือสมิงเคียงโค ช้างตัวโตเคียงหมิ หนุอยู่ดี

กับแมว นกแก้วเนาแนบเหยี่ยว กระจอกเปรี้ยว
เคียงแรง สุนัขแฝงกับคน ปะปนกันทั่วไป...

แต่ท้าวสัตยพรตมิได้หวนไหวไปกับ
บรรยากาศอันน่าสะพรึงกลัวนี้ ทรงนั่งภาวนา
ด้วยศรัทธาอันมั่นคงต่อพระนารายณ์ จนกระทั่ง
เรือลำใหญ่แล่นมาถึง ท้าวเธอจึงสั่งให้พวกเสนา
ช่วยกันเก็บต้นยาพันธุ์พืชต่าง ๆ และต้อนสัตว์
อย่างละคู่ขึ้นไปบนเรือ แล้วเชิญพระฤาษีทั้งเจ็ด
ให้ขึ้นเรือไปด้วย เมื่อทุกอย่างสำเร็จเรียบร้อย
เรือลำใหญ่ก็ลอยลำเพราะน้ำสูงขึ้นทุกขณะ

แลไปณพ่างพื้น	ดินดอน
เห็นอุทกขึ้นเร็ว	รวดแท้
ปลายพฤษะชาติสลอน	แลสลับ
ไปซำกัมิดแม่	สุดปลาย
แลหลายศิริเงื่อม	เงื่อน

สูงตระหง่านปานยวน

ยั่วฟ้า

ครุ่เดียวก็สาคร

ทันท่วม

ถึงยอดไศลละอ้า

อนาถใจ

แลในน่านน้ำฟอง

ฟองฟู

เห็นศพคนสัตว์ลอย

เกลื่อนแล

ราชาธิงดู

อ่อนอก พระเอย

โธ่สุดสงสารแท้

สุดทน

ยิ่งเห็นผู้คนบริวารที่มาด้วยกันในเรือมีเพียง
น้อยนิด ก็ยิ่งทำให้ท้าวสตัยพรตรู้สึกเศร้าสลด
พระทัย พระฤาษีทั้งเจ็ดเห็นเช่นนั้นจึงเตือนให้
ท้าวเธอตั้งจิตระลึกถึงพระนารายณ์ ท้าวสตัย
พรตก็ทรงทำตามคำแนะนำของสัปตะฤาษี

กะมลธเนศวร

อีกพระกายะ

ค่อม

นมัสการ

ภูบาลยอหัตถ์ไหว วอนพระพิษณุไท่
เทพทรงศักดิ์แลฯ

พร้อมกันนั้นได้ทรงกล่าวสรรเสริญพระ
เกียรติพระนารายณ์ (ที่ในกลอนเรียกว่าพระพิษ
ณุ) และอัญเชิญพระองค์ให้เสด็จมาช่วยพอได้
ยिनคำอ่อนวอนของท้าวสัตยพรต ปลาอวตารก็
รีบแหวกว่ายมาหาเรือลำใหญ่ นั้นโดยไม่รอช้า
แรงแหวกว่ายมหาศาลของปลายพระนารายณ์
ทำให้

...ทเลป่วนเป่นคลื่น ระลอกครืนเครงดัง ราว
น้ำคลั่งขม ราวลมคึกคึกพัด...

และแล้วผู้คนในเรือต่างก็ได้เห็น

...เห็นมัตสยาเล่นล่อง ฟ่องฟองฟูเฟื่องฟ้า
จำแจ่มกลางสาคร งอนงามน่าพิศวง องค์ดังทอง

เนื้อเก่า ครีบนั้นเล่าเปล่งปลั่ง ดังราชวดี แหวก
ชลธีว่องวาย น้ำกระจายราวเพชร ตละเม็ดพราว
พรรณ อันกายาปลาไซ้ร้ ใหญ่ยาวราวล้าน
โยชน์ เยี่ยมยิ่งโขดเขาหลวง ทั้งปวงในโลกนี้
อันมีหงอนมहिมา ชูราเหนือฟองสมุทร สูงสุดยิ่ง
ต้นยาง ตั้งอยู่กลางศิระ...

ท้าวสัตยพรตโน้มหัวปลาอวตารด้วยความ
เคารพ แล้วก็จับเอานาคตัวใหญ่จากในน้ำผูก
ข้างหัวนาคไว้กับหัวเรือ และผูกข้างหางไว้กับ
หงอนของปลาอวตาร

ปลาพระนารายณ์ก็ทรงจูงเรือใหญ่ลำนั้นให้
เล่นฝ่าคลื่นลมอันคลุ้มคลั่งไปโดยปลอดภัย ใน
ขณะที่ท้าวสัตยพรตทรงสาธยายมนตร์
สรรเสริญพระนารายณ์อีกครั้ง พร้อมด้วยนาม
ทั้งพันของพระองค์ (ถือกันว่าพระนารายณ์มี
พระนามหนึ่งพัน ซึ่งถ้าผู้ใดท่องได้จะนับว่าได้
บุญอย่างยิ่ง) และในระหว่างที่จูงเรือให้พ้นภัย

อยู่ที่นี่ ปลาอวตารก็ได้ทรงแสดงคติและ
สุนทรพจน์ที่เยี่ยมยอดให้ผู้คนบนเรือฟัง ซึ่งได้
จดลงไว้เป็นคัมภีร์มัตสยะปุราณะ

จวบจนกระทั่งถึงปลายพรหมราตรี ระดับน้ำ
จึงค่อยลดลง คลื่นลมที่ซัดกระหน่ำตลอดเวลาก็
ค่อยอ่อนแรง แล้วในไม่ช้าเรือก็ลอยเข้าสู่ที่ตื้น
และจอดนิ่งบนพื้นแผ่นดิน ปลาอวตารจึงสั่งให้
ท้าวสัตยพรตคอยอยู่ที่ตรงนั้นก่อน แล้วสลัด
นาคที่พันหองนอก ดำลงสู่ใต้มหาสมุทรอีกครั้ง
เพื่อจะไปกุ้พระเวทกลับคืน

พอดำน้ำลงไปถึงที่อยู่ของขุนยักษ์หัยครีพ
ปลาพระนารายณ์ก็ตรงเข้าจับขุนยักษ์ทันที
อย่างชนิดไม่มีการพูดพริ้งทำเพลงกันละขุน
ยักษ์ซึ่งกำลังหลับเพลิน ๆ มาถูกปลาตัวมหึมา
มโหฬารจับเอาอย่างนั้นก็สะดุ้งตื่นทันที แล้ว
ฉกตะลุมบอนระหว่างขุนยักษ์กับปลาอวตารก็
เปิดฉากขึ้น

ยักษ์ขลังก็ฟาดด้วย

ตะบอง

ตบตี'กอธิก'ใน	น่าน'น้ำ
สาคร'คลิ่น'ฟู'ฟอง	ยาม'ต่อ' กัน
แฮ	
ทั้ง'ขบ'ทั้ง'ถีบ'ปล้ำ	มัด'สยา
ฝ่าย'ปลาบ'ได้'เจ็บ	อิน'ทริย์
พ้น'ขบ'ขุน'ยัก'ษ์'พลา'ง	ฟาด'ซ้ำ
มิ'ไย'ยัก'ษ์'จะ'ตี	ตบ'ตบ
บ่'มิ'ได้'เจ็บ'ซ้ำ	ชอก'กาย

ใน'ที่'สุด'ขุน'ยัก'ษ์'หัย'ครี'พ'ก็'ไป'ไม่'รอด

ยัก'ษ์'ร้าย'โล'หิต'โอ้	อา'บอง'ค์
อึด'อัด'ดิน'เท่า'ใด	สุด'ดิน
กำ'ลั่ง'ก็'อ่อน'ลง	เหลือ'ที่' หนา'นา
ที่'สุด'ก็'สุด'สิ้น	ชี'พ'พลัน

เมื่อปลาวตารจัดการค้นเอาพระเวทจากศพนุญักษ์ได้แล้วก็กลับคืนร่างเป็นพระนารายณ์สี่กร จากนั้นจึงเสด็จไปหาพระพรหมา (ที่คงจะเพ็งตีนนอน) และเชิญพระพรหมาเสด็จกลับสวรรค์ไป (พระนารายณ์คงจะคืนพระเวทที่ซึ่งคืนมาจากหัยครีพให้แก่พระพรหมาในตอนนี้อยู่ด้วย)

จากนั้นพระนารายณ์ก็เหาะไปปรากฏองค์ต่อหน้าท้าวสัตยพรตและประทานพรว่า

เราให้พรท่านนี้	จงเป็น
พระมनुชนก	โลกถ้วน
ร่างบดับขุกเข็ญ	ในโลก
จงประดิษฐานถ้วน	สิ่งสรรพ

หลังจากประทานพรและตรัสสอนท้าวสัตยพรตให้ตั้งอยู่ในคุณธรรมความดีแล้ว พระ

นารายณ์ก็เสด็จกลับไวกุณฐ์ไป ท้าวสัตยพรตจึง
ทรงขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์แห่งดินแดนชมพู
ทวีป (อินเดีย) สืบลูกสืบหลานต่อ ๆ กันมา เรื่อง
ราวที่พระนารายณ์อวตารเป็นปลาตะเพริก็จบลง
เพียงเท่านี้ และนับจากนั้นมานับเป็นการเริ่ม
ต้นกฤตายุคในวราหะกัลป์

ถึงตรงนี้แล้วมีข้อน่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือ
จะเห็นได้ว่าในคัมภีร์ศาสนาต่าง ๆ หลายศาสนา
มีกล่าวถึงเรื่องน้ำท่วม แล้วมีคนรอดชีวิตจาก
อุทกภัยนั้น ได้อยู่เป็นบรรพบุรุษของมนุษยชาติ
ต่อมา เช่นในคัมภีร์ไบเบิลของยิวและคริสเตียน
กล่าวถึงโนอาห์ ซึ่งต่อเรือตามคำแนะนำของ
พระเจ้าจึงได้รอดพ้นจากอุทกภัย ส่วนใน
คัมภีร์โงหร่านก็กล่าวถึงโนเฮ และเรื่องราวของ
กรีกสมัยโบราณก็มีเรื่องน้ำท่วมใหญ่ อันทำให้
ทวีปแอตแลนติสจมหายไปใต้มหาสมุทร มีผู้
รอดตายเพียงคนเดียวคือเดอคาลิโอน ซึ่งลงเรือ
ของพระเป็นเจ้าลอยออกจากแผ่นดินแห่งนั้นมา

จึงน่าจะสรุปได้ว่า อาจเคยเกิดมหาอุทกภัยขึ้นในโลกนี้แล้วครั้งหนึ่ง แต่เรื่องมัตสยาวตารนี้มีจุดที่ค่อนข้างขัดแย้งกันเองอยู่มาก คือ นับกันว่าหนึ่งคืนของพระพรหมายาวเท่ากับหนึ่งวันของพระพรหมา หรือหนึ่งกัลป์ ซึ่งนานถึง ๔,๓๒๐ ล้านปีมนุษย์ ตามเนื้อเรื่องกล่าวว่า ปลาอวตารจุงเรือที่ท้าวสัตยพรตอยู่ตลอดพรหมราตรี (คืนของพระพรหมา) ก็หมายความว่าทั้งเรือทั้งท้าวสัตยพรต ตลอดจนผู้คน พืช และสัตว์บนเรือ จะต้องมียายุไม่ต่ำกว่าสี่พันกว่าล้านปีอะไรจะยืนยงคงกระพันกันปานนั้น

อีกประการหนึ่งกล่าวกันว่า พระมนูไว้วสวัต (ท้าวสัตยพรต) เป็นพระมนูองค์ที่เจ็ด และในหนึ่งกัลป์จะมีพระมนูมาเกิดสืบสืงค์แต่ตามเนื้อเรื่องนี้ท้าวสัตยพรตกลายเป็นพระมนูองค์แรกของวราหะกัลป์ ซึ่งเท่ากับว่าในปัทมะกัลป์ (กัลป์ก่อนหน้านี่ที่เพิ่งลวงลับไป) นั้นมีพระมนูมาเกิดเพียงหกองค์เท่านั้น

เรื่องราวที่ขัดแย้งกันเองนี้เป็นจุดที่น่าสังเกต
ในเนื้อเรื่องของมัตสยาวตารเช่นกัน และนี่คือ
เรื่องราวทั้งหมดของการอวตารปางที่ ๑ แห่ง
พระนารายณ์

ปางที่ ๒

กัรมาวตาร

ในปางที่ ๒ นี้พระนารายณ์อวตารเป็นเตา

ตามคัมภีร์วิษณุปุราณะเล่าว่า วันหนึ่งพระ
ฤๅษีทรวาสไปท่องเที่ยวที่ป่าหิมพานต์ และได้
พบกับนางฟ้าองค์หนึ่ง (ฤๅษีทรวาสนี้เป็นโอรส
ของพระอัคริประชาบดี (หนึ่งในสี่ปตะฤๅษี) กับ
นางอนะสุยา แต่บ้างก็ว่าเป็นหลานของพระอัคริ
ฤๅษีทรวาสเป็นคนโทโสร้าย หากใครทำให้
ขัดใจสักเล็กน้อยก็มักจะสาปเสียด้านที่ เช่นใน

เรื่อง ศกุนตลา เมื่อฤๅษีตนนี้ไปถึงอาศรมของ
พระกัณโถมุนีในเวลาเช้า นางศกุนตลามิจิตใจ
เหม่อลอยไม่ทันออกไปต้อนรับ ก็ถูกสาป ทำให้
ต้องพรากรจากท้าวทุษยันต์นานหลายปี ใน มหา
ภารตะ ฤๅษีทุรวาสได้อำนวยพรให้นางกุนตี
สามารถเชิญเทวดาองค์ใด ๆ ลงมาประทานบุตร
ให้ได้ตามปรารถนา และว่าครั้งหนึ่งพระ
กฤษณะได้นิมนต์ฤๅษีทุรวาสฉัน แต่ลืมเด็ดเศษ
อาหารที่ตกเปื้อนเท้าพระฤๅษีตนนี้ พระฤๅษีก็
โกรธ จึงสาปให้พระกฤษณะตายในสภาพเลว
ร้าย)

นางฟ้านั้นพอเห็นพระฤๅษีก็เกิดความ
ศรัทธา จึงถวายพวงมาลัยที่ร้อยด้วยดอกไม้
สวรรค์แก่พระฤๅษี พระฤๅษีทุรวาสก็รับพวง
มาลัยมาคล้องคอไว้ ทันใดนั้นกลิ่นหอมของ
ดอกไม้สวรรค์ได้ทำให้พระฤๅษีเกิดความรู้สึก
ยินดี เต็นรำไปพลางเหาะไปพลางไปกลาง
ท้องฟ้า จนได้ไปพบกับพระอินทร์ซึ่งทรงช้าง

เอรಾವัณเข้า ด้วยความกำลังอารมณ์ดีพระฤๅษีก็
จัดแจงยื่นพวงมาลัยนั้นให้พระอินทร์

พระอินทร์รับพวงมาลัยจากพระฤๅษีทรวาส
แล้วก็วางลงบนตะพองข้างเอรಾವัณ แต่กลิ่นหอม
อบอวลของดอกไม้สวรรค์ทำให้ข้างเอรಾವัณ
คลุ้มคลั่ง ไขว่คว้าจับพวงมาลัยจากตะพองลงมา
ขว้างแล้วเหยียบซ้ำ

การกระทำของข้างเอรಾವัณยังผลให้พระ
ฤๅษีทรวาสโกรธเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่า
พระอินทร์ดูหมิ่น จึงสาปพระอินทร์ ดังนี้

อันว่าท้าวศักรินทร์	ดูหมิ่นกูแน่แล้ว
ขอศักระอย่าแคล้ว	ฉิบหาย
ฤทธิ์ขจายโลกสาม	จงกลับทราหมด
น้อย	
สิทธิสมดังถอย	สาปสรรค์

อันหม่อสุรา
ไซร์

เคยแพ้มาก่อน

จงกลับชานะได้

ตั้งถวิล แน่

เทอญฯ

พระอินทร์ถูกสาปก็ตกอกตกใจมิใช่น้อย รีบ
ก้มกราบขอโทษขอโพยพระฤาษีเป็นการใหญ่
ว่าเรื่องที่ช่างเราวัณเหี้ยมบ่่าพวงดอกไม้้นั้น
ช่างคลุ้มคลั่งทำไปเอง แต่พระฤาษีทุรवासไม่
ยอมอภัยให้

มุนีเมินพักตรแล้ว

ตอบไป

ตัวท่านชี้ไอร่า

พตไซร์

ก็ท่านเหตุไฉน

นั่งนิ่ง

ไม่ข่มคชสารให้

อยู่มือ

ว่าแล้วพระฤๅษีก็ผละจากไปอย่างไม่ไยดี พระอินทร์จึงจำใจต้องกลับวิมานไปด้วยความ ไม่สบายใจ นับแต่นั้นมาฤทธิ์ของพระอินทร์ก็ลด น้อยถอยลงตามคำสาป แถมองค์ก็ซุบเซาสง่า ราศีเสื่อม ชำร่ายคือพวกเทวดาบริวารของ พระอินทร์ก็พลอยฤทธิ์ลดน้อยลงกว่าเดิมด้วย ทำให้พอเกิดเรื่องรบรากับพวกอสูรที่ใดก็มักจะ พ่ายแพ้อยู่เนือง ๆ

พวกยักษ์ชักจะได้ใจ ทำตัวเกะกะเกรเที้ยว ระรานพวกเทวดาเป็นที่สนุกสนาน (ของพวก ยักษ์ ๆ เท่านั้นนะ) แต่พวกเทวดานะสนุกกันไม่ ออก เตื่อร้อนมากเข้าก็ชักชวนกันไปเข้าเฝ้า พระอินทร์ ขอร้องให้ช่วยปราบพวกยักษ์ อันทพาลเช่นดังเคย พระอินทร์จึงเล่าเรื่องที่ พระองค์ต้องคำสาปของพระฤๅษีทุรवासให้ทวย เทพได้ทราบ ปวงเทวดาก็เลยทูลเชิญพระอินทร์ ไปเฝ้าพระพรหมา พระอินทร์ก็ทรงเห็นด้วย